

MELEKLERE İMAN

Meleklerle iman nasıl olmalı

Soru: Meleklerle iman nasıl olmalıdır?

CEVAP:

İmanın ikinci şartı, Meleklerle imandır. Amentü'deki, (Ve melaiketihî) ifadesi, **Allahü teâlâ**nın meleklerine inanmayı, iman etmeyi bildirmektedir.

Melekler, Hayat sahibi, diri, nurani yaratıklar olup, akıl sahibidirler. **Allahü teâlâ**nın sevgili ve kıymetli kullarıdır, ortakları ve kızları değildir. **Allahü teâlâ**nın emirlerine itaat ederler, isyan etmezler. Günah işlemezler. Erkek ve dişi değildir. Evlenmezler, doğurmazlar, çoğalmazlar, çocukları olmaz, yiyip içmezler. **Allahü teâlâ**, bunlardan bazılarını peygamber olarak seçmiştir. Diğer meleklerle vahiy [haber] götürmek görevi ile şereflendirmiştir. **Peygamber**lerin kitaplarını ve sayfalarını getiren de bunlardır. Mesela **Enam** suresini Cebrail aleyhisselam ile birlikte 70 bin melek getirmiştir. Bunlar hata etmez, unutmaz. Hile yapmaz, aldatmazlar. Bunların **Allahü teâlâ**dan getirdikleri hep doğrudur, şüpheli, ihtimalli değildir. Kendilerine verilen emirleri yapmaktan başka işleri yoktur.

En üstünleri 4 tanedir:

Cebrail aleyhisselam: Meleklerin en üstünüdür. Vazifesi, **Peygamber**lere vahiy getirmek, emir ve yasakları bildirmektir. Cebrail aleyhisselamın günah işleyeceğini veya yanlış bir iş yapacağını sanmak çok tehlikelidir. Çünkü **Allahü teâlâ** buyurdu ki:

(Ey Resulüm de ki; "Cebrail'e düşman olan, Allah'a düşmandır." Çünkü o, Kur'an-ı kerimi, Allah'ın izniyle, kendinden önce gelen kitapları doğrulayıcı, bir hidayet rehberi ve müminler için müjdeci olarak senin kalbine indirmiştir.) [**Bakara** 97]

İsrafil aleyhisselam: Sura üfürmekle vazifelidir. Birinci üfürmesinde hasıl olan sesi işiten, **Allahü teâlâ**dan başka her diri ölecek, ikincisinde hepsi tekrar dirilecektir.

Mikail aleyhisselam: Rızık gönderilmek, ucuzluk, bolluk, kıtlık, pahalılık ve her maddeyi hareket ettirmekle vazifelidir.

Azrail aleyhisselam: İnsanların ruhunu almakla vazifelidir.

"Zebani gibi bir zalim", "Azrail gibi cani, işkenceci bir Zebani", "Çocuğunuzu terbiye etmezseniz, anarşist olur, Azrail ve Zebani olur" gibi sözler uygun değildir. [Bunları mecaz olarak da örnek vermek uygun değildir. **Allahü teâlâ**nın emrine uyararak iman eden, emir ve yasaklara uyan müslümanlara mesela namaz kılan, oruç tutan, kul hakkı yemeyen, zina etmeyen müslümanlara ahmak, gerici, örümcek kafalı denir mi hiç? Bunun gibi, **Allahü teâlâ**nın emrini yerine getiren meleklerle cani, işkenceci, zalim denir mi hiç? Mecazı da, örneği de, şakası da çok çirkindir.] Meleklerle hakaret eden Müslüman dinden çıkar. Bütün melekler günahsızdır, cani, işkenceci, zalim değildir. **Allahü teâlâ**nın emrini yerine getirirler. (Feraid-ül-fevaid)

Diğer melekler

Soru: Dört büyük melekten başka, bilinen diğer melekler ve görevleri nelerdir?

CEVAP:

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî hazretleri buyuruyor ki:

Dört büyük melekten sonra üstün olan melekler dört sınıftır:

- 1- Hamele-i Arş denen melekler dört tanedir.
- 2- Huzur-i ilahide bulunan melekler, Mukarrebin denir.
- 3- Azap meleklerinin büyüklerine, Kerubiyan denir.
- 4- Rahmet meleklerine, Ruhaniyan denir.

Bunların hepsi, meleklerin üstünleridir.

Cennet meleklerinin büyüklerinin adı Rıdvan'dır. Cehennem meleklerine zebani denir. Bunlar cehennemde emredilen vazifelerini yapar. Cehennem ateşi bunlara zarar vermez. Denizin balığa zararlı olmaması gibidir. Cehennem zebanilerinin büyüklüğü 19 tanedir. En büyüğünün ismi Malik'tir.

Her insanın, hayır ve şer, bütün işlerini yazan, ikisi gece, ikisi gündüz gelen dört meleğe kirâmen kâtibîn, cinden koruyan melekler hafaza melekleri denir. Hafaza meleklerinin, bunlardan başka olduğu da, bildirilmiştir. Sağ taraftaki melek, soldakinin amiridir, iyi işleri ve ibadetleri yazar. Soldaki kötülükleri yazar.

Kabirlerde, kâfirlere ve âsi müslümanlara azap edecek melekler ve kabirde sual soracak melekler vardır. Suâl meleklerine Münker ve Nekir denir. Müminlere soranlara Mübeşşir ve Beşir denir.

Sayısı en çok olan mahlûk meleklerdir. Bunların sayılarını **Allahü teâlâ**dan başka kimse bilmez. Göklerde, meleklerin ibadet etmedikleri, boş bir yer yoktur. Göklerin her yeri, rûkûda veya secdede olan meleklerle doludur. Göklerde, yerlerde, otlarda, yıldızlarda, canlılarda, cansızlarda, yağmur damlalarında, ağaçların yapraklarında, her molekülde, her atomda, her reaksiyonda, her harekette, her şeyde meleklerin vazifeleri vardır. Her yerde, **Allahü teâlâ**nın emirlerini yaparlar. **Allahü teâlâ** ile mahlûkları arasında vasitadrlar. Bazıları, diğer meleklerin amiridir. Bazıları, **Peygamber**lere haber getirir. Bazıları insanların kalbine iyi düşünce getirir ki, buna ilham denir. Bazılarının, insanlardan ve bütün mahlûklardan haberi yoktur. **Allahü teâlâ**nın cemali karşısında kendilerinden geçmişlerdir. Her birinin belli yeri vardır. Oradan ayrılamazlar. (İtikadname)

Melekler akıllı varlıklardır

Soru: Meleklerde akıl olmadığı, bunun için de sorumlulukları olmadıkları, dinler, insanlar ve cinler içindir denilerek meleklerin dindar olmadıkları, sadece emredileni yapan robot gibi birer varlık olduğu söyleniyor. Kimisi de, erkek olduklarını söylüyor. Bunlar, imanın altı şartından birini inkâr değil mi?

CEVAP:

Meleklerde erkeklik ve dişilik olmadığı, bütün akaid kitaplarında yazılıdır. Daha önce de, Hristiyanlara özenen bazı kimseler, meleklerin dişi olduklarını söylüyor ve kanatlı kız resimleri yapıyorlardı. Şimdi de, kanatlı erkek resimleri mi yapacaklar?

Melekler nurdan, İblis ve cinler ise ateşten yaratılmıştır. Hepsi akıl ve irade sahibi varlıklardır. **Allahü teâlâ**, melekleri de, İblis'i de, imtihandan geçirdi. Bir âyet-i kerime meali şöyledir:

(Âdem'e [Adem'e karşı Allah'a] secde edin, dediğimiz zaman, İblis hariç, meleklerin hepsi secde etti. İblis ise, yüz çevirip büyüklük tasladı, kâfirlerden oldu.) [Bakara 34]

Melekler, robot gibi olsa idi, hâşâ **Allahü teâlâ**nın secde edin emri anlamsız bir şey olurdu. İmtihanda olmasalardı, İblis kâfir olmazdı ve cezalandırılmazdı. Meleklerden secde etmeyen olsa idi, elbette onlar da, cezalanacaktı. Akıllı olmayan, robot gibi olan, mesul olur mu, cezalandırılır mı? Sorumlu olmasalar böyle imtihana tabi tutulurlar mıydı? Dindar olmasalar, emre itaat ederler ve **Allahü teâlâ** da onları böyle över miydi? İşte bu imtihandan sonra, meleklerle günah işlememe, masum olma özelliği verildi. Bu özellik, **Peygamber**lerde de vardır. Masum olmaları, akıl sahibi olmadıklarını göstermez. Akıl sahibi olmayan da, **Peygamber** olmaz. Meleklerden de, peygamberler olduğu, Kur'an-ı kerimde bildirilmiştir. Cebrail, Mikail, İsrail ve Azrail [aleyhimüsselam], meleklerin peygamberleridir. Meleklerin hepsi, ilim sahibidir. İki âyet-i kerime meali:

(Melekler, "Ey rabbimiz, Seni noksan sıfatlardan tenzîh eder, kemâl sıfatlar ile tavsif ederiz ki, Senin bize öğrettiklerinden başka bizim bilgimiz yoktur" dediler.) [Bakara 32]

(Allah, melekler ve adaleti yerine getiren ilim sahipleri, Ondan başka ilah olmadığına şahitlik etmişlerdir.) [Al-i İmran 18]

(Bu Kur'an, arşın sahibi Allah katında değerli, güçlü, sözü dinlenen ve güvenilen şerefli bir elçinin [Cebrailin] getirdiği sözdür.) [Tekvir 19-21]

Cebrail aleyhisselam, dindar olmasa, Allah yanında değerli ve şerefli biri olur mu?

Allahü teâlâ, meleklerle değişik görevler vermiştir. Bir âyet-i kerime meali:

([Müminlerin ruhlarını Cennete, kâfirlerinkini Cehenneme götürmekte] yarışan ve işleri yöneten meleklerle and olsun.) [Naziat 4-5]

İşleri yönetmekle görevli meleklerin üstünlüğünü belirtmek için, **Allahü teâlâ** onlara yemin ediyor.

Melekler, robot gibi akılsız varlık olsa, **Allahü teâlâ** kendine onlardan resul, yönetici seçer mi hiç? Bir âyet-i kerime meali de şöyledir:

(Allah, meleklerden de, insanlardan da Resuller [elçiler] seçer.) [Hac 75]

Melekler için, akılsız, robot gibi varlıklar demek, onları inkâr etmenin başka bir yoludur. Meleklerle iman, imanın altı şartından biridir. Bir âyet-i kerime meali:

(Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr eden, derin bir dalalete saplanmış.) [Nisa 136]

Meleklerde erkeklik ve dişilik yoktur. Müřrikler, (Melekler dişidir, onlar Allah'ın kızlarıdır) demeleri üzerine **Allahü teâlâ** buyurdu ki:

([Ey müşrikler] Rabbiniz, erkek çocukları, sizin için ayırdı da, kendisi meleklerden kız çocuklar mı edindi! Gerçekten siz, vebali çok büyük bir söz söylüyorsunuz.) [İsra 40]

(Müřriklere sor: Kızlar Rabbinin de, erkekler onların mı? Biz melekleri onların gözü önünde kız olarak mı yarattık? Kesinlikle yalan söylüyorlar.) [Saffat149-151]

(Ahirete inanmayanlar, meleklerle, dişilerin adlarını takıyorlar.) [Necm 27]

Bedir ve Huneyn savaşlarında, Melekler, yardıma gelmişlerdi. İki ayet-i kerime meali:

(O vakit [Bedir'de] Müminlere, "Rabbiniz, üç bin melek indirip, size yardımda bulunması, yetişmez mi?" diyordun.) [Al-i İmran124]

(Hani siz, Rabbinizden zafer için yardım istiyordunuz. O da, "Peş peşe gelen bin melek ile, size yardım ediyorum" diyerek duanızı kabul buyurdu.) [Enfal 9]

Savařa katılıp, düşman ile savaşabiliyorlar. Bunlara nasıl, akılsız, şuarsuz robot denir ki?

Resulullah efendimizin yardımcılarının melekler olduğu bildiriliyor:

(Onun dostu ve yardımcısı Allah, Cebrail ve salih müminlerdir. Bundan başka melekler de, onun yardımcılarıdır.) [Tahrim 4]

Hadis-i şeriflerde de, meleklerin akıllı olduğu bildirildi. Üç hadis-i şerif meali:

(Canlı resmi, köpek ve cünüp bulunan yere, rahmet melekleri girmez.) [Nesai]

(Sarımsak, soğan yiyen, mescidimize gelmesin. Çünkü, insanların rahatsız olduğu şeylerden, melekler de, rahatsız olur.) [Taberani]

(Çıplak durmayın! Yalnız cima ve helada sizden ayrılan hafaza meleklerinden utanın ve onlara saygılı olun!) [Tirmizi]

Demek ki, melekler, evlere rahmet için gelebiliyor ve evde cünüp varsa, bilebiliyorlar. Bu basit bir iş değildir. İnsanların rahatsız olduğu pis kokulardan onlar da, rahatsız olabiliyor ve yanlarında çıplak durulması uygun olmuyor. Robot gibi olsalar, cünüpten, kötü kokudan niye rahatsız olsunlar, onlardan niye utanılsın ve niye onlara karşı saygılı olmak emredilsin?

Bir ayet-i kerime meali şöyledir:

(Yoksa onlar [müşrikler], kalblerinde gizlediklerini ve fısıltılarını işitmediğimizi mi sanıyorlar? Hayır, biz işitiyoruz, yanlarındaki elçilerimiz [melekler] de yazmaktadır.) [Zuhruf 80]

Amellerimizi tespit edip, kaydeden ve kabrinde insanı sorguya çeken meleklerle, akıl ve ilim sahibi olduklarını gösteren vesikalara rağmen, akılsız, robot varlıklar demek çok yanlış ve gülünç olur.

Melekler ve İblis

Soru: İblis, lanetlenmeden önce, meleklerin hocası mıydı?

CEVAP:

Evet, meleklerin hocası ve reisi idi. İslam âlimleri buyuruyor ki:

Allahü teâlânın emri ile, bütün melekler, Adem aleyhisselama doğru secde etti. Meleklerin hocası olan İblis, emri dinlemedi, secde etmedi. İmam-ı Salebi hazretlerinin, İbni Abbas hazretlerinden rivayet ettiğine göre; İblis, meleklerle beraber idi. Ateşten yaratılan cinler taifesinden idi. Melekler ise, nurdan yaratıldı. İblis'in önceki adı Azazil idi. Cennetin bekçilerindendi. Dünya seması meleklerinin reisi idi. Dünya, semasının ve yerin sultanıydı. Meleklerden ilimde üstün idi. Gök ile yeryüzü arasını idare ediyordu, bunun için kendini büyük gördü. Bu hâli onu Allah'a isyana sürükledi. **Allahü teâlâ** da onu, rahmetinden uzaklaştırdı. (Camiul Ahkam)

İbni Abbas hazretleri buyuruyor ki:

(İblis, Cennet bekçilerinden idi, dünya semasının işlerini idare ediyordu.) [Beyheki]

Said bin Müseyyib buyuruyor ki:

(İblis, Meleklerin reisi, hocası idi.) [İbni Cerir, İ. Süyuti]

Ahmed Rıfai hazretleri Talebeleri ile sohbet ederken insanların kendini beğenmesi ile ilgili bir soruya verdiği cevapta buyurdu ki:

İlminin fazla, amelinin çok olması ile gurura kapılan kimse, marifet sahibi değildir. Çünkü şeytan da pek fazla bilgiye sahipti. Yanlış mantık yürüterek, ateşin topraktan daha üstün olduğunu iddia etti. Hâlbuki meleklerle hocalık yapıyordu. Sonunda kendi nefsinin üstün olduğunu söyleyip kibirlendi. Böylece **Allahü teâlâ**nın gazabına uğradı ve lânete müstahak oldu. Ebedî olarak rahmet dergâhından kovuldu. (Evliyalar ansiklopedisi)

Meleklerin reisi iblis idi.

Soru: Kur'anda, İblise değil, meleklerle secde emri verildiği bildiriliyor. Şeytana böyle bir emir verilmediği halde, neden şeytan cezalandırılıp lanetlendi?

CEVAP:

Hâşâ, **Allahü teâlâ**nın, yanlış, lüzumsuz bir şey yapması, haber vermeden, suçsuz bir mahlukunu cezalandırması, yani zulmetmesi, elbette mümkün değildir! İblis, Meleklerle beraber yaşıyordu, onların hocası idi. Allahü teala, içinde, İblis'in de bulunduğu melekler topluluğuna emir verdi. O toplulukta, İblis olmasa idi, verilen emirden sorumlu olmazdı. Âyet-i kerimelerde, (Fakat İblis secde etmedi) buyurulduğuna göre, İblis de, secde emri verilenlerden idi. Bir âyet-i kerime meali şöyledir:

(Meleklerle, "Adem'e secde edin" demiştik. İblis hariç, hepsi secde etmişti. O, cinlerden idi. Rabbinin emrinin dışına çıktı. Şimdi siz, beni bırakıp da, İblis'i ve onun avanelerini dost mu ediniyorsunuz? Halbuki onlar, sizin düşmanınızdır. [Şeytanın yolundan gidenleri dost edinerek, Cenneti verip Cehennemi almak] zalimler için, ne kötü bir değiş tokuştur.) [Kehf 50]

Şeytanın, secde ile emrolunduğunu bildiren, iki hadis-i şerif meali şöyledir:

(Ademoğlu, secde âyetini okuyup da, secde edince, şeytan ağlayarak uzaklaşır. Sonra şöyle der: Yazık bana, ademoğlu secdeyle emrolundu ve secde ettiği için Cennete kavuştu.

Ben de secdeyle emrolundum, ama isyan ettiğim için, Cehenneme müstahak oldum.)
[Müslim]

(Kibirden sakının. Kibir, şeytanı secde etmemeye sevk etti.) [İ. Asakir]

Soru: İblis, Hazret-i Âdem'e secde etmediği için niye lanetlendi? Şeytanın Hazret-i Âdem'e secde etmeyişi ile, Allah'a isyanın ne alakası var? Hem Allah'a isyan etmiş olsa bile, isyan lanetliğe, küfre sebep olur mu? Niye Allah kendisine değil de, Hazret-i Âdem'e secde edilmesini emretmiştir?

CEVAP:

Secdenin, Âdem aleyhisselam için değil, Allah için yapılması istendi. Yani Hazret-i Âdem istikametinde Allah'a yapılması emredildi. Biz de, Kâbe istikametinde Allah için secde ediyoruz. Kâbe'ye secde etmiyoruz. Meleklerle birlikte İblis'e, Âdem aleyhisselam istikametinde Allah'a secde edilmesi emredildi. İblis ise, bu emri yanlış kabul ederek, secde etmedi. Yani İblis, secde emrini yerine getirmediğinden değil, Allah'ın emrini yanlış kabul ettiği için lanetlik oldu.

Namaz kılmayan, oruç tutmayan kimse, Allah'a isyan halinde olmakla beraber ona kâfir denmez. Ama namazı, orucu lüzumsuz görürse kâfir olur.

İşte şeytan da Allah'ın emrini uygun görmeyip, (Ben ateşten o ise, topraktan yaratıldı. Ateşten yaratılan bir varlığın, topraktan yaratılan bir varlığı kible edinmesi yanlıştır) diyerek secde etmedi ve ebedi lanetliklerden oldu.

Melek ve şeytan

Soru: Her insanın yanında bir melek ve bir şeytan var mıdır? Bir de, İslam Ahlakı kitabında (Şeytanım Müslüman oldu) hadisi geçiyor. Şeytanım Müslüman oldu ne demektir?

CEVAP:

Her insanın yanında bir şeytan olduğu gibi, herkesin yanında bir de melek vardır. Şeytan, insanın kalbine kötü düşünceler, vesveseler getirir. Melek ise, insana iyi düşünceler ilham eder. Üç hadis-i şerif meali:

(Melekten gelen ilham, İslamiyet'e uygun olur. Şeytandan gelen vesvese, İslamiyet'ten ayrılmaya sebep olur.) [Tirmizi]

(**Allahü teâlâ**, benim yanımdaki şeytanın vesveselerinden beni muhafaza etti.)
[Berika]

(**Allahü teâlâ**, bana ihsan etti. Şeytanım Müslüman oldu.) [Berika]

Buradaki Müslüman oldu demek, teslim oldu, bana zarar veremedi demektir. Zaten kelime olarak Müslüman, teslim olan, kayıtsız şartsız boyun eğen demektir.

Şeytan niye kâfirdir?

Soru: Şeytan, Allah'ı tanıyor. Cenneti ve Cehennemi gördü. Günah işleyenlerin Cehennemde ceza göreceğini biliyor. Bunun için insanlara vesvese veriyor. Günaha ve küfre teşvik ediyor. Küfre girenlerin Cehennemde cezalanacağını biliyor ki, durmadan vesvese veriyor. Şeytan, bir Müslümanın inanması gereken her şeye inanıyor. Sadece Allah'ın bir

emrini yapmadı. Müslüman da Allah'ın çok emrini yapmıyor. Şeytan bir günahattan dolayı niye ebedî cehennemliktir?

CEVAP:

Şeytan günahattan dolayı değil, küfürden dolayı ebedî cehennemlik oldu. Allah'ın emrini yapmadığından değil, beğenmediğinden dolayı, yani Allah'ın, ateşten yaratılan bir kulunun, topraktan yaratılan bir kula secde etme emrinin yanlış olduğunu söylediği için küfre girmiş ve küfrüne pişman olmamıştır. Şimdi bir Müslüman, hiç içki içmese de, (Sarhoş etmeyecek kadar az içki içmek günah olmaz) dese küfre girmiş, kâfir olmuş olur. Çünkü dinin emrini beğenmemiş olur. Şeytan da, **Allahü teâlâ**nın emrini beğenmediği için kâfir olmuştur. Onun için dinimizin herhangi bir emrini beğenmemekten çok sakınmalıdır.

Rahmet melekleri

Soru: Komşuma, (Evde köpek besleme! Köpek olan eve melek girmez) dedim. O da (Daha iyi ya, o zaman Azrail meleği de gelmez, çok yaşarım) dedi. Böyle demesi uygun mu?

CEVAP:

Elbette çok yanlıştır. Dinle alay etmek için söylenirse küfür de olur. Rahmet melekleriyle Hafaza melekleri ve ölüm meleği ayrıdır. Vazifeleri de ayrıdır. Köpek bulunan eve sadece rahmet melekleri girmez. İnsanların günah ve sevabını yazan kirâmen kâtibin melekleriye girer. Bu melekler, insandan helâda ayrılır. Helâda işlenen günah veya sevabları, **Allahü teâlâ** meleklerle bildirir. (Redd-ül-muhtar)

Demek ki melek girmese bile günahları gizleme imkânı yoktur. Melek görmese bile, hâşâ Allah da mı görmüyor?

Rahmet melekleri, şu yerlere girmez:

- 1- İçinde canlı resmi veya heykeli bulunan odaya,
- 2- İçki içilen ve içki bulunan yere,
- 3- Kumar oynanan veya kumar aleti olan yere,
- 4- Günah işlenen yere,
- 5- Köpek olan yere,
- 6- Cünüp bulunan odaya,
- 7- Çalgı aletleri bulunan odaya,
- 8- Misafir gelmeyen eve,
- 9- Avret yeri açık duranın olduğu yere,
- 10- Ana babaya âsi olunan eve. (Nisabül-ahbâr)

Melek girmeyen eve şeytan girer. Şeytan da kötülük yaptırmaya çalışır. Rahmet melekleri bir eve girmezse, onların faydalarından ve edeceği dualardan mahrum kalırız.

Hadis-i şerifle bildirilen birkaç husus şöyledir:

- 1- (Melek girmeyen eve şeytan girer.) Şeytan da her türlü kötülüğü yaptırmak için vesvese verir. [Buralarda, melekten kasıt rahmet melekleridir.]

2- (Bir eve misafir gelince, melekler sofrada ev sahibine dua eder.) [Taberani] Melekler girmemişse, o duadan mahrum kalırız.

3- (Sofrada sirke yiyene, melekler dua eder.) [İ.Asakir] Melekler girmeyince, sirke de yense, duadan mahrum kalırız.

4- (Melekler, sahura kalkana dua eder.) [İ. Ahmed] Melekler girmeyince, o kişi meleklerin yapacağı bu duadan mahrum kalır.

5- (Salevat getiren kişinin günahlarının affolması için melekler dua ederler.) Melekler gelmezse bu duadan mahrum kalırız.

6- (Allahü teâlânın zikredildiği yerlere, melekler rahmet saçar.) [Ebuşeyh] Melekler girmezse, bu rahmetten de mahrum kalırız.

7- (Kur'anı hatmedene 60 bin melek dua ve istigfar eder.) [Deylemî] Melekler gelmezse bu duadan mahrum kalırız.

8- (Bir kimse, namaz kıldığı yerden ayrılıncaya kadar, melekler, "Yâ Rabbî, buna rahmet et" diye dua ederler.) [Nesai] Melek girmezse bu duadan mahrum kalırız. Rahmet meleklerinin girmesine engel olan şeyler varsa, namazımız da mekruh olur.

9- (Melekler, iyilik öğretilene dua ederler.) [Tirmizi] Melek gelmezse, bu duadan mahrum kalırız.

10- (Din kardeşinin bir işini yapana, binlerce melek dua eder.) Melekler gelmezse, bu duadan mahrum kalırız.

11- (Yatağa abdestli yatan kimse için, bir melek sabaha kadar, "Yâ Rabbî, bunu affet" diye dua eder.) [Hakim] Melek gelmezse, bu duadan mahrum kalırız.

12- Ölüm hastasının bulunduğu odada, hayızlı kadın veya melek girmesine mani olan başka şey bulunmamalı. Mümin, ruhunu teslim edeceği vakit, rahmet meleklerini görüp, can verme acısını duymaz. Oraya rahmet melekleri girmezse, o kimse ölürken sıkıntılara maruz kalabilir. Onun için rahmet meleklerinin girmesine mani olacak iş yapmamalıdır.

Ölüm meleğinin can alması

O kimsenin, (Melek eve girmezse canımı alan olmaz, 250 sene yaşarım) demesi çok yanlıştır. Niye 250 sene, o zaman bin sene yaşasın, hatta hiç ölmesin. Ölmek mümkün mü? Ölmek mümkün olmadığına göre, ölüm meleği, nerede olursak olalım, canımızı alır. Dünyanın çeşitli yerlerinde aynı anda ölen kimselerin canlarını da, aynı anda alır. Bir şehrin elektrik lambalarını aynı anda söndürmeye benzer.

İbrahim aleyhisselam, Azrail aleyhisselama sordu:

— Dünyanın çeşitli yerlerinde deprem, savaş, hastalık gibi sebeplerle aynı anda ölen çok kimse oluyor. Aynı anda bunlara nasıl yetişiyorsun?

Azrail aleyhisselam dedi ki:

— Eceli gelenleri çağırırım hemen hepsi avucumun içine geliverir.

Hikmet ehli zatlardan biri, (Yeryüzü, ölüm meleği için önündeki bir leğen gibidir. Eceli geleni alır) buyurdu.

Süleyman aleyhisselam, ölüm meleğine dedi ki:

— Canını aldığı insanların, kimi genç, kimi çocuk oluyor. Bu nasıl oluyor?

— Ecelleri ben takdir etmiyorum. Elime eceli gelenlerin listesi veriliyor. Ben de çağırıyorum geliyorlar.

Müslümanların ruhunu Azrail aleyhisselam alır, kâfirlerin canını ise Azrail aleyhisselamın emrindeki melekler alır. Yani fâsık ve kâfirlerin ruhunu diğer meleklerle emrederek aldırır.

Lazımlığı temizlememek

Soru: Bebeğin lazımlığa yaptığı idrarı, gece orada bekletmekte mahzur var mıdır?

CEVAP:

Tuvalete döküp lazımlığı yıkamalı. Gece bekletmemeli. Bir hadis-i şerif meali şöyledir:

(Evde kap içinde idrar bırakmayın! Rahmet melekleri böyle odaya girmez.) [Taberani]

Çöpü bile evde bekletmek uygun değildir. Bir hadis-i şerif meali şöyledir:

(Bir evde çöp olursa, o evden bereket kalkar.) [Deylemi]

Melekler niye yaratıldı?

Soru: Allah, herhangi bir yardıma ihtiyacı olmadığı halde, melekleri niye yarattı? Kendisi bir ol demekle yaratabileceği şeyleri, niye meleklerle yaptırıyor?

CEVAP:

Evet, **Allahü teâlâ**nın hiç kimsenin yardımına ihtiyacı olmadığı gibi, her şeyi yoktan bir ol demekle yaratabilir. Bir âyet-i kerime meali şöyledir:

(Allah bir şeyi yaratmak isteyince, ol der, o da hemen oluverir.) [Bakara 117]

Ancak, âdet-i ilahi şöyledir ki, **Allahü teâlâ**, her şeyi bir sebeple yaratır. Mesela Cebrail aleyhisselamı **Peygamber**lere vahiy göndermekle, Azrail aleyhisselamı insanların ruhunu almakla görevlendirmiştir. Dilerse, Cebrail aleyhisselam olmadan da, **Peygamber**lerine vahiy gönderebilirdi, nitekim onların mübarek kalbine ilham ederek gönderdiği de, vaki olmuştur. Azrail aleyhisselam olmadan da, canımızı alabilir. Bulutsuz da, yağmur yağdırır. Çocuğun olması için, ana babayı sebep yaratmıştır. Her ne kadar, âdeti sebeplerle yaratmaksa da, dilerse sebepsiz de yaratır. Nitekim Hazret-i İsa'yı babasız, Hazret-i Âdem'i de, hem anasız, hem de babasız yaratmıştır.

Allahü teâlâ, ekmeği doyurmaya sebep yaptığı gibi, ilaçları da, hastalıkları gidermeye sebep yapmıştır. Bütün sebepleri yaratan, bunlara tesir kuvveti veren, **Allahü teâlâ**dır.

Musa aleyhisselam, şöyle bir sual sordu:

— Ya Rabbi, hastalığı yapan kimdir, hastalığı iyi eden kimdir?

Cenab-ı Hak buyurdu ki:

— Her ikisini de yapan benim.

— O halde, doktora ne lüzum var?

— Doktorlar, şifa için yarattığım sebepleri bilir ve kullarıma verir. Ben de onlara, bu yoldan rızık ve sevab veririm. (Kimya-i saadet)

Şu halde, melekler niye yaratıldı demek, Allah ilaçlara niye faydalı tesir kuvveti verdi demeye benziyor. Onun için atalarımız, (Hikmetinden sual olunmaz) demişlerdir.

Meleklerle ilgili çeşitli sorular

Soru: Melekleri hep kanatlı kız şeklinde yapıyorlar. Kızlara melek ismini veriyorlar. Dört büyük meleğin ismini kızlara koymakta mahzur var mıdır?

CEVAP:

Melekleri kız şeklinde yapanlar, Hristiyanlardır. Bir de onların etkisi altında kalan cahillerdir. Meleklerde erkeklik, dişilik yoktur. Melek ismini, kız çocuğuna değil de, erkek çocuğa koymak daha uygun olurdu. En azından melekleri kız sanma ihtimali ortadan kalkardı. Ama şimdi alışılmıştır. Erkeğe melek ismi koymak yadırganabilir. Ecdadımız, dört büyük meleğin ismini erkeklere koymuşlar, böylece onların kız olmadıkları intibai yayılmış olmaktadır. Erkek çocuklarına Cebail, Mikail, İsrail ismini koymak uygun olur. Cennet meleklerinin en büyüğü Rıdvan'dır. Cehennem meleklerinin büyüğü de Malik'dir. Bunların ismi de erkek çocuğa konabilir. Kız çocuklarına da koymak caiz ise de, Hristiyanlara benzememek için koymamalı. Azrail ismi de caizdir. Ancak diğer çocukların alay etmesine yol açabilir. Onun için Azrail ismini koymak uygun görülmemiştir.

Soru: (Ecelin hoyrat eli) demek küfür müdür?

CEVAP:

Evet. Çünkü Azrail aleyhisselamın **Allahü teâlâ**nın emri ile can alması hoş karşılanmamış, ona hakaret edilmiş oluyor. Günahsız olan meleklerle her ne şekilde olursa olsun hakaret etmek, onları kusurlu bulmak küfrü gerektirir. (Birgivi)

Soru: Melekler Hazret-i Âdem'e secde etti mi?

CEVAP:

Melekler Âdem aleyhisselama secde etmedi. Onun istikametine **Allahü teâlâ**ya secde etti. Biz Kâbe'ye secde etmiyoruz, Kâbe istikametine dönerek Allah için secde ediyoruz.

Soru: Melekler sevinip üzülürler mi?

CEVAP:

Evet.

Meleklerle alay etmek

Soru: Kazalar azalınca veya yaşlılar ölmeyince, Azrail tatilde demek caiz midir?

CEVAP:

Caiz değildir. Azrail aleyhisselam, vazifesini ihmal etmez. Böyle söylemek vazifesini ihmal ettiği anlamına gelir. Meleklerle alay etmek de, küfre kadar götürür.

Soru: Bir tefsirde, Hârut ile Mârut isimli iki meleğin günah işlediği yazılıdır. Başka bir kitapta ise, meleklerin günah işlemediği yazılıdır. Hangisi doğrudur?

CEVAP:

Kur'an-ı kerimde iki melek denmesi, cinlerin, meleklerin içinde olmasından dolayı idi. Hârut ile Mârût cin taifesinden idi. Melekler günah işlemez. (Tefsir-i Şeyhzâde, T. Kurtubi)

Soru: Cami kelimesi, Cebrail, Azrail, Mikail, İsrail isimli dört büyük meleğin isimlerinin baş harflerinden mi meydana gelmiştir?

CEVAP:

Hayır, meleklerin isimleri ile ilgisi yoktur. Cami, Arapça kelimedir. Dört değil, üç harflidir. Cim, mim ve ayn harfleri ile yazılır. Ayrıca, meleklerin üstünlük sırası da, bu kelimeye uygun değildir. Mevlana Halid-i Bağdadi hazretleri buyuruyor ki:

Meleklerin birbirlerinden üstünlükleri vardır. En üstün dört büyük melekten 1.si Cebrail, 2.si İsrail, 3.sü Mikail, 4.sü Azrail'dir [aleyhimüsselam]. (İtikadname)

Soru: Peygamberler, meleklerden üstün iken, meleklerle iman niçin peygamberlere imandan önce yazılıyor?

CEVAP:

Melekler, her canlıdan önce yaratıldı. Onun için, kitaplara imandan önce, bunlara iman edilmesi bildirildi. Kitaplar da, Peygamberlerden öncedir. Kur'an-ı kerimde de, inanılacak şeylerin ismi, bu sıra ile bildirilmektedir.

Meleklerin isimleri

Soru: Meleklerde erkeklik ve dişilik olmadığı halde, niye Hristiyanlar melekleri kız gibi gösteriyorlar, Müslümanlar da, Meleklerin isimlerini erkeklere veriyorlar?

CEVAP:

Hristiyanlar meleklerle kız dedikleri için, bu intiba ortadan kalksın diye, Müslümanlar, Cebrail, Mikail, İsrail gibi melek isimlerini erkek çocuklarına vermişlerdir. Böyle bir intiba söz konusu olmazsa, erkeğe de, kıza da verilebilir.

Salih Müslümanlar için, erkek de, kadın da olsa, çocuk da, büyük de olsa; temiz, günahsız anlamında, "melek gibi insan" veya "o bir melektir" demekte mahzur olmaz.

Melekleri göndermek

Soru: Kitaplarda, (Allah bir kuluna melek gönderdi) veya (Cebrail'i hemen gönderdi) gibi ifadeler geçiyor. Allah mekândan münezzehe olduğuna göre, sanki meleklerin yanındaymış gibi, (Gönderdi) demek nasıl caiz oluyor?

CEVAP:

Yedi kat gök vardır. Birinci kat gök, dünyadan çok büyüktür. Diğer gökler de, birinci kat gökten çok büyüktür. Allahü teâlâ, yerdeki ve göklerdeki meleklerle aynı anda emredebilir. Onlar da, oradan başka yere gider. Gittikleri yerlerden, başka yerlere gitmelerini de emredebilir. Buradaki mekân durumu, meleklerle ilgilidir, Allahü teâlâ ilgili değildir.

Meleklerin suali

Soru: Bakara suresinin, (Rabbin meleklerle, "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" dedi. Melekler, "Biz, seni hamdle tesbih ederken, orada fesat çıkaracak, kan dökecek insanı mı halife yapacaksın?" diye sordular. Allah da onlara, "Elbette ben, sizin bilmediklerinizi bilirim" dedi) mealindeki 30. âyet-i kerimesi, insandan önce de, kan döken, fesat çıkarıcı canlıların olduğunu, meleklerin de, bunu bildikleri için, bu şekilde sorduklarını göstermiyor mu?

CEVAP:

Âdem aleyhisselamdan önce, melek, cin ve hayvan vardı; ama insan yoktu. Tefsirlerdeki bilgiler şöyledir:

Ahmed bin Yahya hazretleri buyuruyor ki:

Melekler, halife ifadesini işitince, Âdemoğulları arasında fesat çıkaracak kimselerin de, bulunacağını anlamışlardır; çünkü halife kelimesinden kastedilen anlam, kötülüğü ıslah etmek ve fesadı terk etmektir. Melekler, daha önce cinlerin fesat çıkarmalarını ve kan dökmelerini görmüşlerdi. Yeryüzünde Hazret-i Âdem'in yaratılışından önce cinler vardı. Onlar orada fesat çıkarmış ve kan dökmüşlerdi. Allah, onlara meleklerden bir ordu göndermişti. İşte melekler, (Orada fesat çıkaracak, kan dökecek kimse mi yaratacaksın?) sorusunu, sadece durumu anlamak için sormuşlardı. Yani, acaba bu halife [insan], bundan önce gördüğümüz cin gibi mi olacak, yoksa başka biri mi olacak demek istemişlerdi.

İbni Zeyd hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlâ meleklerle, insanlar arasında yeryüzünde fesat çıkartacak, kan dökecek kimselerin bulunacağını bildirmişti. İşte bundan dolayı melekler de, böyle demişlerdir. Bu sözleriyle onlar, Allah'ın yerküresinde halife tayin ettiği ve böylelikle kendisine nimet verdiği kimsenin buna rağmen isyan etmesini hayretle karşıladıklarından dolayı böyle sual sordular.

Katade hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlâ, meleklerle, yeryüzünde birtakım kimseler yaratırsam, bunlar fesat çıkartıp kan dökecekler diye bildirmişti. **Allahü teâlâ**, (Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım) diye buyurunca, melekler, acaba bu, Allah'ın kendilerine yaratacağını bildirdiği insan mı, yoksa başkası mı, olduğunu öğrenmek üzere, bu soruyu sormuşlardı. (Câmi'ul ahkâm)

Zamirlerin kullanılışı

Soru: Meleklerde erkeklik dişilik olmadığı hâlde, Kur'anda niye erkek zamiriyle bildiriliyor?

CEVAP:

Türkçede, "o melekler" deniyor. "O" şahıs zamiri Türkçede erkek için, kadın için, hayvan ve cansızlar için kullanılır. "O melekler" denince hangisi kullanılmış oluyor ki? Elbette hiçbirisi değil. Çünkü bunlara ait farklı zamir yok. Olmayınca mecburen hepsi için aynı zamir kullanılıyor.

İngilizcedeysse, erkek ve kadın için kullanılan zamirler ayrıdır. Hayvanlar, bitkiler ve cansızların her biri için kullanılan ayrı bir zamir yoktur. Hepsi için de "it" şahıs zamiri kullanılmaktadır. Mesela bir bitki için, "It is a rose = O bir güldür" dense, bir hayvan için de, "It is a cat = O bir kedidir" dense, (Hayvan için bitki zamirini kullandın) veya tersine, (Bitki için hayvan zamiri kullandın) denmez. O dilin özelliği öyledir. İngilizcede, cinsiyeti bilinmiyorsa, "he" kullanılması gerekiyorsa da, Hristiyan inancına göre, dört büyük melek hariç, diğer melekleri kız zannettikleri için, daha çok dişilik zamirini kullanıyorlar. Kız resimleri yapıp angel [melek] diyorlar.

Hiçbir dilde melekler has bir şahıs zamiri yoktur. Bu bakımdan Arapçada da melekler için erkeklere mahsus zamir kullanılıyor. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

Melekler, erkek ve dişi değildir. Kur'an-ı kerimde, meleklerin, erkeklere mahsus şahıs zamirleriyle bildirilmesi, üstünlük bakımındandır. **Allahü teâlâ** da, kendini, bunun için böyle zamirle bildirmektedir. (1/266)

Meleklerin imtihanı

Soru: Meleklerle İblis'e, Hazret-i Âdem'e secde emri verildiği zaman, Cebrail aleyhisselam tereddüt edince, Hazret-i Ebu Bekir'in ikazıyla secde ettiği muteber kitaplarda yazıyor. Melekler, günahsız olarak yaratılmadı mı? Cebrail aleyhisselam, secde için niye tereddüt etti?

CEVAP:

İblis kâfir olarak yaratılmadığı gibi, melekler de günahsız olarak yaratılmadı. İblis de, melekler de mümindir. Hattâ İblis meleklerin hocasıydı. Hep birlikte yaşıyorlardı. Kur'an-ı kerimde bildirilen imtihandan sonra, İblis kâfir oldu. Melekler masumluk vasfı verildi. Ondan önce, melekler masum değildi. Melekler o zaman da masum olsaydı, **Allahü teâlâ**nın (Secde edin!) emri hâşâ lüzumsuz olurdu. Yapılan imtihanı melekler kazandı, İblis kaybetti. Meleklerin hocasıyken, kibri yüzünden kâfir oldu.

Melekler ve Kur'an-ı kerim

Soru: Melekler de Kur'an-ı kerim okur mu?

CEVAP:

Kur'an-ı kerimi okumak çok büyük bir nimettir. **Allahü teâlâ**, bu nimeti Habibinin ümmetine ihsan etmiştir. Melekler bu nimetten mahrumdur. Bunun için melekler, Kur'an-ı kerim okunan yere toplanıp dinlerler. (H. L. O. İman)

Meleğin dua etmesi

Soru: (Bir Müslüman, din kardeşinin arkasından hayır dua edince, bir melek, "Âmin! Kardeşin için ne istiyorsan aynısını Allah sana da versin" der) diye bir hadis var. Ben çok zayıfım, teyzem ise çok şişmandır. Eğer (Yâ Rabbî, teyzemi on kilo zayıflat!) diye dua edersem, aynısı bana da verilirse, on kilo zayıflar ve ölebilirim. Meleğin böyle dua etmesi uygun mudur?

CEVAP:

Hadis-i şeriflere öyle mâna vermek yanlış olur. Zayıflamak, sizin için kötülüktür. Melek, iyilik edene kötü dua etmez. Sizin sağlığa kavuşmanız için ne kadar kilo almanız gerekiyorsa melek onun için dua eder. Yahut ihtiyacınız başka ne ise, onun için dua eder. Yani din kardeşimizin iyiliği için dua etmişsek, melek de, bizim de bir iyiliğe, bir ihtiyaca kavuşmamız veya bir hastalığımızın yahut bize gelecek belanın önlenmesi için dua eder. Meleğin duası kabul olur. **Allahü teâlâ**, yaptığımız iyiliklere, dualara çok karşılık verir. Bir hadis-i şerifte, (Her iyilik için on mislinden yedi yüze kadar sevab yazılır) buyuruldu. (Buharî)

Allah'ın işlerinde yanlışlık olmaz

Soru: TV'de bir hoca, (Gündüz melekleri, nöbeti gece meleklerine devrederken arada bir boşluk olur. Bu boşluktan faydalanan şeytanlar ve cinler, insanlara musallat olur. Melekler nöbet değişimiyle meşgul oldukları için bunlara mâni olamazlar) dedi. Niye boşluk oluyor? Boşluk oluyorsa Allah bunu görmüyor mu? Boşluktan meydana gelen kötü durumu niye önlemiyor?

CEVAP:

Bu, tamamen yalandır. Hem melekleri hem de **Allahü teâlâ**yı suçlamak olur. Meleklerle o görevi veren **Allahü teâlâ**dır. Rabbimizin işlerinde hiç açıklık, yanlışlık, eksiklik, gaflet olur mu? Melekler de görevlerini aksatmaz.

Zındıklar, dinimizi yıkmak için, Müslümanların itikadını bozmak için akıllarına geleni söyleyebilirler. Ama Müslümanların, (Belki doğru olabilir) diye her duyduklarına inanmaları yani ciddiye almaları yanlış olur. Zaten zındıkların hedefi, Müslümanları hemen kâfirliğe inandırmak değil, onları imanlarında şüpheye düşürmektir. Çünkü imanda şüphe, imanı yok eder.